

Základní škola, Hrochův Týnec, okres Chrudim

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ**

„Vzdělanost je schopnost rozumět jiným“

Příloha 2

Daltonská výuka

Od školního roku 2012/2013 byla zahájena výuka s prvky **daltonského vyučování**. Netradiční vyučování probíhá v prvním, druhém a třetím ročníku, prvky daltonského vyučování byly od září 2013 zavedeny i v šestém ročníku, ostatní ročníky budou navazovat. V rozvrhu byly stabilně zavedeny hodiny s prvky daltonské výuky.

Co je to dalton?

Daltonské vyučování vnímá žáka jako svobodnou bytost, zodpovědnou za své volby a výběry a jako tvořivou bytost ve svém myšlení a jednání.

Metodu představila světu **Helena Parhurstová v 20. letech 20. století**. Daltonská výuka vychází ze tří základních principů:

- **odpovědnost,**
- **samostatnost,**
- **spolupráce.**

Odpovědnost – žák je veden k pochopení, že učení je věc jeho samotného. Tyto principy umožňují žákovi aktivně se zúčastnit vzdělávání, upevňují v něm sebedůvěru a odpovědnost k sobě. Tím získává žák pocit, že jeho práce má smysl.

Samostatnost – možnost samostatně pracovat velmi ovlivňuje motivaci žáků. Žák má možnost pracovat svým optimálním tempem, na vlastní úrovni, a děje se tak zpravidla na hranici svých možností. Jde o to, aby žáci, samostatně mysleli s vytvářením vlastního stanoviska. Maximálně je podporováno individuální tempo, nasazení i soustředění.

Spolupráce – výuka vede ke kooperativní formě práce a to ve více záměrech:

- Žáci plní stejný úkol, navzájem si pomáhají
- Celý úkol je rozdělen na různé skupiny ve třídě
- Jednotlivé úkoly spolu částečně souvisejí

Organizace daltonského vyučování

V daltonských blocích ustupuje učitel do pozadí a přebírá roli pomocníka, průvodce ve vzdělávacím procesu. Pomocí vhodně volených aktivit tak odbourává stres a současně umožňuje žákovi, aby si postupně budoval pracovní návyky, jako je samostatné a nezávislé myšlení, schopnost kreativně řešit úkoly v týmu, efektivní organizace času a také tolerance k odlišnostem mezi lidmi.

Samostatná práce je vždy představována učitelem a žák je seznámen s obsahem, podmínkami řešení a formou případné kontroly. Pokud to vyžaduje situace, může být součástí i opakování učiva, které je nutné ke splnění úkolu.

Hlavní část tvoří samostatné řešení úkolů, kontrola může probíhat průběžně nebo po splnění zadané práce a to více způsoby: klíčem správného řešení, učitelem, vzájemnou kontrolou spolužáků. Po vykonání základních úkolů plní žáci rozšiřující úkoly, které mohou mít obsah odpočinkový, procvičovací, ale i vyšší náročnost. Vypracování těchto rozšiřujících úkolů má velkou motivační povahu. Obsah úkolů vždy koresponduje se školním vzdělávacím programem.

Každá třída na prvním stupni má ve svém rozvrhu určitý počet hodin, tzv. daltonských bloků. V těchto blocích žáci dostávají svůj plán práce, podle kterého pracují. V něm zachovávají barevné označení dnů a úkolů. Mohou si libovolně volit, který předmět si v daném bloku splní. Jsou si však vědomi toho, že na konci celého daltonského bloku by měli mít úkoly splněny. Při hodnocení mají možnost vyjádřit své pocity z práce. Konkretizovat důvody, proč se jim nedařilo apod. Toto je velice důležitá fáze, neboť se učí vlastnosti jakou je sebekritika a komunikace s ostatními. Při vypracování úkolů dodržují zásady třídních pravidel.

Výsledky práce v daltonských blocích jsou zahrnuty do průběžného hodnocení žáka.